



## Marthasammanslutning enligt finländskt mönster.

Den 17 febr. ägde ett sammanträde rum å Birkas i syfte att sammansluta kvinnorna till ekonomisk och kulturell verksamhet.

Överläggningarna inleddes av skolans husmor frk. Lis Rosendal, som utfärdat kallelsen, med ett hälsningstal, varj hon betonade vikten av att kvinnorna, som bära ansvaret för hemmet och ungdomens uppfostran där, den största mänskliga uppgiften, sammansluta sig.

Till en början borde verksamheten taga formen av regelbundet återkommande syftnar med diskussioner i aktuella hemmet berörande frågor, läsning deklamation, musik och föredrag, varigenom den för hemmet förlorade tiden kan bringa nytta. För envar stode det fritt att arbeta på medhavda arbeten för egen räkning, för ett påtänkt lotteri för föreningens egna syften eller för understöd av medellösa. För tidigt vore det att redan nu fastslå riktlinier. Programmet bör taga hänsyn till lokala förhållanden och inställer sig självmant, sedan medlemmarna gjort sig hemmastadda, diskuterat arbetsuppgiften och genom studier och föredrag vunnit djupare insikter i aktuella frågor. Som förebild kan ställas Marthaorganisationen i Finland, vilken utför ett samhällsnyttigt arbete på grundvalen av en mångårig erfarenhet.

Huruvida ej denna som andra

under bildning varande ekonomiska föreningar borde underordnas kulturföreningen „Svenska Odlingens Vänner“, som har en banbrytande och rik verksamhet bakom sig, bör underkastas S. O. V:s prövning. Önskvärt vore att ett sådant arrangemang ur den synpunkten att all verksamhet för det allmänna bästa komme under enhetlig ledning, varigenom en splittring av krafterna kunde undvikas. Det sakrika föredraget avslöts med en erinran om, att den enformighet, som präglar livet på landsbygden kan med den planerade verksamheten vinna omväxling och innehåll, vilket särskilt de yngre sätta värde på. En vidgad och fördjupad syn på livet och dess företeelser är ägnad att stärka känslan för hemmet, hembygden dess språk och seder.

Föredraget besvarades med en ihållande applåd, varefter de talrikt representerade kvinnorna under den påföljande diskussionen anslöto sig enhälligt till förslaget. Man beslöt att samlas varje torsdagseftermiddag å folkhögskolan eller hos någon medlem. Programmet bjöd i övrigt på unison sång, deklamation och musik.

Vi uttala förhoppningen om, att den verksamhet för hem och samhälle, som härmed är inledd, måtte bära goda resultat i sitt sköte!

## Svenska Gymnasiets

första fest äger rum lördagen den 5 mars. Det är ett viktigt ögonblick för eleverna vid skolan, nu då de för första gången skola uppträda för offentligheten och visa att de kunna prestera något, om än det blir på ett anspråkslöst sätt. Rom byggdes ej på en dag, därför vilja vi ej fordra att denna lilla grupp elever, skall uppvisa något enastående i sitt slag, men hur anspråkslöst programmet än är, bör man ej förbise, att det arbetats därpå med kärlek och flit flera veckors tid. Vanligtvis brukar fliten få sin belöning och denna gång skola vi hoppas att den ej heller uteblir, i det vi bedja om föståelse för skolans strävanden, genom att alla mangrant infinna sig till festen, d. v. s. både stads- och landsbor. Vår svenska grupp är liten, därför skola vi minnas, att endast enighet ger styrka och trofast sammanhållning för till målet för alla våra strävanden.

## Ungdomsföreningen „Enighet“.

Fredagen den 12 febr. kl. 8 e. m. höll ungdomsföreningen „Enighet“, årsmöte på Svenska skolan i Reval.

Sedan mötet öppnats redogjorde ordf. för det gångna årets verksamhet. Han erinrade där efter om den ispirerande och ledande kraft som föreningen haft i den nu avlidna frk. Rosa Pettersson. Han manade mötet resa sig upp och med en minuts-tystnad ägna henne sin tack-samma hyllning. Härefter föredrogs föreningens finanser.

Enligt programmets ordning skred mötet nu till styrelseval och utsåg bl. a. till ordförande E. Markus. Dessutom kallades till ledare pastor Bernhard Lund. Den avgående ordföranden I. Pöhl tackade med några ord för åtnjutet förtroende, och den nye ordf. tog till orda samt betygade sin erkänsla för den heder som föreningen med kvällens val visade honom. Pastor Lund framförde så föreningens tack till den avgående ordföranden för hans värdefulla insats och hälsade den nye ordf. att föreningen visste sig ha att räkna med energi och duglighet hos sin nye ordf.

Återstoden av kvällen ägnades åt tebordet och sällskapslekar.

„Enighet“ räknar nu 18 medlemmar och hälsar med glädje nya sådana. Den sammanträder varje fredagskväll på Svenska skolan. *B. I.*

### Brev från Rikull.

Den 17 dennes ägde ett av ortens lantmän talrikt besökt möte i Bergsby skolhus rum. Tiden manar till samling, och syftet med detta möte gällde överläggningar om de åtgärder, som borde vidtagas till skydd för det beträngda näringslivet. Diskussionen inleddes av rektor för Birkas Folkhög- och Lantmannaskola Fredr. Erlund, som i sitt anförande betonade de framtidsmöjligheter Estlands vidsträckta naturliga ängs- och betesmarker erbjuda. Men då dessas iståndsättande kräver kapital, som lantmännen i allmänhet ej förfoga över, och situationen kräver snar handling, borde odlingen i första hand ställas in på kulturväxter, som löna sig bättre än de vanliga sädesväxterna. För dessa strävanden vore sammanlutning av stor betydelse.

Sedan till ordförande valts A. Fagerlund och till sekreterare pastor Sven Danell, beslöts enhälligt bilda ett lantmannagille. För uppgörande av stadgar tillsattes en femmannakommitté, vilken består av hrr M. Pellmas, E. Rydén, Anton Brunberg, Valdemar Vesterberg och Alex. Tegelberg, av vilka den förstnämnde såsom ordförande och E. Rydén såsom sekr.

### Självständighetsdagen i svenskbygden.

I svenskbygden firades självständighetsdagen med samling i

skolorna och andra lokaler under stor anslutning. Sålunda hade menigheten samlats i Bergsby, där olika talare uppträdde bl. a. pastor S. Danell.

På Birkas hade skolans lärare och elever gemensamt ställt till fest, som besöktes nästan uteslutande av ungdom från de kringliggande byarna. Vid festen uppfördes ett litet skådespel av eleverna samt en dialog under ledning av lär. A. Lindström. Dessutom upplästes dikter av skolans rektor och husmoder, talades, musicerades och sjöngs. Först sent skildes man åt.

**Republikens 14-årsdag** firades överallt på hävdvunnet sätt. Emedan termometern på torsdagsmorgonen i huvudstaden visade under  $-10^{\circ}$ , uteblev den sedvanliga paraden, och man var tvungen att hålla sig inomhus.

I städer såväl som på landsbygden anordnades samkväm av olika organisationsformer, där det talades om de gångna 14 åren. Överallt uttalades förhoppningen om stundande bättre tider och att man ej skall ge tappt inför svårigheterna, utan arbeta för fosterlandets välfärd.

## Våra ängs- och betesmarker.

En nationalekonomisk tillgång.

Estland är ängarnas och betesmarkernas förlovade land. Vad åkern är för Danmark och skogarna för Sverige och Finland, äro de ändlösa ängarna för Estland, en naturtillgång, som i sig gömmer oanade möjligheter till ekonomisk utveckling. Måhända kommer påståendet likt en överraskning. De bästa markerna, invänder man, har redan plogen förvandlat till böljande sädesfält och de svagare, vattensjuka markerna, betala ej odlingsomkostnaderna. Ej för röjning till åker, genskjuta vi, ty till sådan äro de av naturen ej ägnade, utan till betesmarker. — För sådant syfte böra de utnyttjas, men äro de mindre värdefulla för det? Vi tro det ej.

Det är ej åkerjorden, som under alla förhållanden ger den högsta nettointkomsten, och den är till och med underlägsen betesmarken i ett land, som driver nötboskapsskötseln såsom en viktig gren av lantushållningen. Ja, det har visat sig att nötboskapsskötseln är förlustbringande, då den drives med åkerns foderväxter som underlag — det har den ensidigt drivna boskapsskötseln i de nordiska länderna lärt oss — men har kunnat fås lönande i den mån den baserats på betesgång. Förklaringen ligger däri, att mjölken och smöret ej förmå betala de höga omkostnader åkerodlingen medför. I Danmark, där naturbeten numera äro sällsynta undantag, rödjade en framsynt storbrukare en större ängsmark invid sin

gård, som enl. bokföringen gav en högre inkomst än åkerjorden, som dock befann sig i hög kultur. Företaget väckte allmän uppmärksamhet, om det ej kunde leda till efterföljd. Och i Sverige pågår sedan mer än ett årtiondesedan ett målmedvetet arbete för boskapsskötselns omläggning på s. k. kulturbeten som bas, sedan man funnit att dessa jordar ge ett billigare foder och därmed en billigare mjölk. Vad vi här ovan framhållit kan i korthet sammanfattas så: åkerjord bär upp den högre produktionen, den som direkt tjänar konsumtionen eller går till industrin och i regel betalas högre, men däremot ej den produktion, som går via djuren och de förluster produkterna under förvandlingen till mjölk, smör och kött. För denna sistnämnda produktion behövs ett billigare foder. Detta levererar kulturbetet. Göra vi denna urskilning och hålla fast vid den, blir det klart vilka ändamål våra ängs- och betesmarker skola tjäna, att i dessa döljer sig lantushållningens framtid och de löften denna överhuvud bär i sitt sköte.

Men lika litet som åkerjorden kan fås att bära fullgoda skördar med mindre än att den tillbörligen rödjas och underhålls, lika litet bär ängsmarken i sitt naturtillstånd lönande avkastning. De nära nog ändlösa markerna längs vårt lands kuster bära noggsamt vittne härom. Det sparsamma vinterfoder ängen ger, betalar knapphändigt det tidsödande liearbetet, och betes-

Svensk-Finska S:t Mikaelss-  
församlingens röstberättigade medlemmar samman-  
kallas till ordinarie

## ALLMÄN STÄMMA

söndagen, den 6. mars 1932. kl. 12 p. d.  
å Riddaregatan, 3. (Svenska skolan).

Anm.: I fall det erforderliga antalet röstberättigade ej infinner sig till den utsatta tiden, så avhålls stämman, — oavsett de röstandes antal, — en 1/2 timme senare samma dag och på samma plats.

### DAGORDNING:

- 1) Kassaredovisning för 1931.
- 2) Budgetuppställning för 1932.
- 3) Val av 5 kyrkorådsmedlemmar jämte 3 suppleanter, 3 revisorer jämte 2 suppleanter, 2 representanter till kyrkodagen och prostsynoden jämte 2 suppleanter.

### Utdrag ur kyrkolagen:

§ 2. I den av församlingsmedlemmar sammansatta allmänna stämman äga alla av båda könen konfirmerade medlemmar, som fyllt 20 år, minst ett år stått i församlingens kyrkobok, ordentligt erlagt sina utskylder till församlingen, och som icke berövats valrätten genom de lokala självstyrelseinstitutionerna, med rösträtt deltaga.

§ 7. Församlingens röstberättigade medlemmar kunna även själva uppställa kandidater, som motsvara fordringarna i § 8. Ett dylikt skriftligt förslag till styrelsen måste vara försett med 10 underskrifter och inlämnas icke senare än en vecka före valen.

§ 8. Passiv valrätt äger varje församlingsmedlem, som motsvarar de i § 2 nämnda fordringarna och fyllt 25 år.

### Å kyrkorådets vägnar:

A. STAHL.  
Ordförande.

D. PETTERSSON.  
Sekreterare.

gången ger djuren underhållsfoder, men föga dävutöver till produktion. För sitt fulla foderbehov behöver en ko på ett dylikt bete minst 8 ha yta, medan åttendedelen eller 1 ha å ett kulturbete är nog, och ången kan fås att avkasta 1000 foderenheter per ha, medan den nu ger något hundra.

Man skall måhända invända att sådana resultat kunna utvinna å bördiga marker, men ingalunda äro inom räckhåll på Estlands sand- och grusjordar. Detta förklarar men rättfärdigar ingalunda det förhållandet att ändlösa marker i dag som är ligga i träde, utan vare sig egentlig skogsvegetation eller markväxtlighet, Människan under-skattar så lätt det egna; det hon dagligen har inför sina ögon blir så vant och blicken skum t. o. m. inför stora värden.

Vestjyllands torra sandmarker, som för trettio år sedan buro

endast ljung, men numera förvandlats till grönskande betesmarker och den stenrika heden, som var så mager, att man för att få den anspråkslösa tallen att gå till, nödgades vädja till förkultur med bergtall — i jämförelse med dem äro våra marker bördiga. De äga ju dock en markbetäckning av gräs och äro bevoxna med en och al som fordrar god jordmån. Den matjord av lätt mylla, jordens höga kalkhalt och fuktiga läge, som genomgående känneteckna dessa marker, göra dem väl egnade för gräskultur. Det gäller att befria jorden från starkt skuggande trån och buskar, att sänka grundvattnet, där det ligger för nära ytan, att jämna och luckra ytan med harv och tillföra gödsel och frö, främst klöverarter, för att få den i kultur.

De ändlösa ängsmarkerna, så anspråkslösa de än synas oss, gömma utan tvivel en national-

Lördagen den 5 mars 1932 kl. 7 e. m.  
anordnar

Svenska Privatgymnasiet i Hapsal

## FEST

uti estniska gymnasiet lokal,  
Viedemansg. 35

Inträde: 75 cent, elever 25 cent.

Program: Musik, sång, historiska bilder, folkdanser m. m.

Lotteri. Buffet. Allmän dans.

*Alla hjärtligt välkomna!*

förmögenhet, som engång, frigjord via nötboskapsskötseln skall verka befruktande på hela vårt lantbruk och bringa välstånd, där fattigdom nu råder. Det lönar att sätta in alla krafter för ett sådant syfte. Lantbruket representerar inte blott ett yrkesintresse, utan i en stat som denna jämväl och i eminent grad ett samhällsintresse. På lantbruket vilar i detta land hela samhällets välfärd, av dess must tar slutligen blomman i våra strävanden, den andliga odlingen, sin näring.

Ängs- och betesmarken är m. a. o. vår stora naturtillgång. Med ängs- och beteskulturen gryr för vårt samhälle ljusare, lyckligare tider.  
*E—d.*

### Två rånmord i Reval.

Söndagen den 21 dennes upptäckte morgontidiga fotgängare i en av stadens utkanter en man liggande på gatan med krossad huvudskål. När myndigheter anlant till platsen, konstaterades att den mördade var en tjänsteman i jordbruksministeriet. Senare framgick, att han mördats och rånats på 400 kr. av en vän, vilken anhölls och införpassades till fängelset.

På torsdagsmorgonen uppdagades en annat rånmord. Denna gång var det en kvinna, som blivit mördad hemma i sin bostad och frånrövad en sparbanksbok lydande på ca 3000 kr. Mördaren har ännu ej kunnat gripas.

FENIX Föreningsgatan 7.  
DRUVAN Engelbrektsgatan 5.  
Intima och hemtrevliga rest-lokaler.  
Omtyckta klubbrum. Direktion:  
A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

*Prenumerera på  
Kustbon!*

**EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS**

**BOKFÖRLAG**

Stockholm 3, Tel. Norr 327 65 (växel)

Biblar — Psalmböcker —  
Religiös litteratur

Välsorterad

BOK- och PAPPERSHANDEL

**Överum**



är namnet, som garanterar verklig  
kvalitet å plogar och plogdelar.

Tillbringa Eder semester i  
**Dalarne och Värmland,**

vilka båda landskap i fråga om storslagen natur och in-  
tressanta platser räknas bland Sveriges främsta.  
Bekvämmaste förbindelser med Bergslagsbanan.

**Reserverad annonsplats**

Året Runt bra mat på  
Systembolagets Restaurang

**LAXEN, HALMSTAD**

**CARL FREDRIKS BIERSTUGA**

Hantverkargatan 17.

**NORRKÖPING**

**REKOMMENDERAS**

Giv barnen **SVEA**

**CHOKOLAD** och **CACAO**

Närande. Välsmakande.

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

**A.-B. Lidköpings Vikingsågar**  
**LIDKÖPING**

**VIKING**

Representant för Estland

Johan Grönsjö. Vana Viru 9. Reval

Aktiebolaget

**Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken**  
OSKARSHAMN Välkända brödsorter rekommenderas.  
Köp det! Åt det!

**Vildskinn**

Räv, Utter, Mård, Hermelin  
Ekorre, Hare och Kanin upp  
köpas till allra högsta pris.  
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislsta sändes mot porto.

**OUGSTEDTS PÅLSVARUFABRIK Malmö 4**

**„Besök Borås“**

**EGONLINEN** uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till **KARLSKRONA-DÄNZIG-LIBAU-RIGA-REVAL-HÄLSINGFORS.**

**Finbrukens Brevpapper**  
utan jämförelse bäst och billigast  
**Klippan Lessebo Grycksbo**

**SVEDALA**

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselavatorer, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

**AKTIEBOLAGET  
ÅBJÖRN ANDERSON**

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.  
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

**Reserverad annonsplats**

**Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,**  
Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.  
Inneh.: Civiling. John Wanselein. stadskemist.

**Restaurant Runan**

Sundsvalls popu-  
läreste restaurant

**HEMTREVLIG FESTVÄNING**

Förträfflig mat. Billigaste priser

**Hemmets Journal**

innehåller

**veckans**

**bästa**

**läsning**

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

**Järnvägsrestauranten**

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig spritservering. Förstklassig musik. På sommaren enda platsen i staden för härlig parkservering. God plats för bilar.

**TVÅ**  
**Kvalitetsmärken**

Gammal

**Norrlands Akvavit**

och

**Renat Bordsbrännvin**

46%

Begär alltid dessa  
brännvinsorter på  
restauranter och sy-  
stembolag

*Före och efter resan*

Frukost — Lunch — Middag — Supé i  
**Centralstationens Matsal.**  
Populär terrasservering för förfriskningar i stora vänthallen.

**Under resan**

Table d'hôte och à la carte i restauranterna och ångfärjorna.  
— Erkänt gott kök. — Låga priser.  
Turisttrafikförbundets Restaurant A.-B.

**LUDWIG WIGART & Co. A./B.**

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor.

**Svenska Bomullsflaggor**

Hängmattor av Bomullstyg

Gefle Manufaktur Aktiebolag

Strömsbro.

Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadfirman **ANDERS DIÖS**

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;

Byggnadsp. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadstf.

Väderkvarnen 1899.

**SVEABLANDNING**

Rostkaffet i blågula påsar

tillfredställer alla i parti från

ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

**„Besök Karlstad“**

**RESTAURANT DAMBERG**

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas

Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

**BIERSTUGAN I**

Spångaröcken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade malt-  
drycker.

Aktiebolaget **J. E. Arndt**

Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings-  
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av  
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287

325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

**Betald annonsplats**